

Af beretningen fremgår det, at flertallet lægger vægt på, at de berørte organisationer, som bl.a. har været i deputation i udvalget, inddrages i det videre arbejde med at udforme ordningen. I overensstemmelse hermed har der været afholdt en række møder med de berørte organisationer, som har haft lejlighed til at freikomme med deres synspunkter. Lovforslaget bygger herpå.

1.3. Gældende ret

Der er tale om et nyt lovforslag, der skal supplere de særlovgivninger om skat og afgifter, fødevarer, arbejdsmiljøforhold og brandsikkerhed, som allerede er gældende. For så vidt angår drift af fødevarerbutikker henvises til det samtidigt fremsatte lovforslag om næringsbrev til fødevarerbutikker.

Lovforslaget er en overbygning på de allerede gældende regler for restaurationsvirksomhed, som ikke i øvrigt ændres ved forslaget. Ændringsforslaget skal samtidig supplere de relevante særlovgivninger, således at gentagne, væsentlige overtrædelser heraf – udover de sanktioner, der allerede efter den gældende lovgivning kan pålægges af de administrerende og kontrollerende særmyndigheder – skal kunne føre til, at den ansvarlige, dvs. indehaveren af et næringsbrev, kan fratages retten til at drive restaurationsvirksomhed – enten helt eller for et forretningssted.

2.1. Lovforslagets indhold

Lovforslaget medfører ingen ændringer i restaurationslovens anvendelsesområde. Kravet om prøve knytter sig til erhvervelsen af næringsbrev og vedrører således alene restaurationsvirksomhed, hvortil der kræves næringsbrev.

Organisationerne har påpeget, at forslaget ikke må få strukturel betydning for virksomhedernes interne organisering. Ved udformningen af forslaget er dette moment derfor tillagt betydelig vægt.

2.2. Hovedpunkterne i lovforslaget

a. Hvem er omfattet af ordningen

Lovforslaget omfatter restaurationsvirksomhed, hvortil der stilles krav om næringsbrev. Offentlige institutioner, kantiner, bed and breakfast og enkeltstående arrangementer er i overensstemmelse hermed ikke omfattet af forslaget.

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt offentlige institutioner, bl.a. ud fra et konkurrencemæssigt hensyn, burde være omfattet af lovforlagene om næringsbrev for derved at stille private og offentlige virksomheder ens.

Det bemærkes i den forbindelse, at efter kommunalfuldmagtsreglerne må kommuner og amtskommuner som udgangspunkt ikke uden lovhjæmmel drive hverken fødevarer- eller restaurationsvirksomhed. Det fremgår af det svar indenrigs- og sundhedsministeren afgav på spørgsmål S 4447, stillet den 22. august 2003, hvori det hedder:

»Spørgsmålet om, hvorvidt en kommune lovligt kan drive restaurationsvirksomhed, er ikke reguleret i den skrevne lovgivning. Spørgsmålet skal derfor afgøres efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse – de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

Det er antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at en kommune efter disse grundsætninger som udgangspunkt ikke uden lovhjæmmel kan drive handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed. Som udgangspunkt kan en kommune derfor ikke drive restaurationsvirksomhed.

Denne afgrænsning beror på principielle overvejelser om, hvilke opgaver der hører under henholdsvis den offentlige og den private sektor. Herudover beror afgrænsningen på hensynet til lige konkurrence på erhvervsmarkedet, til at undgå indgreb i de markedsmekanismer, der regulerer erhvervslivet, samt hensynet til kommunens økonomi. Endvidere er kommunestyret ikke opbygget med henblik på at producere og afsætte varer og tjenesteydelser på et marked, men derimod med henblik på varetagelse af fællesskabsopgaver for et lokalsamfund.

Det er imidlertid antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at kommuner i et meget begrænset omfang kan varetage accessoriske opgaver, dvs. opgaver, der i princippet ikke er kommunale, men som knytter sig naturligt og tæt til varetagelsen af kommunale opgaver:

Hovedeksempler på accessorisk virksomhed er en restaurant i tilknytning til et kommunalt musikhus eller en teatersal.

Det kommunale engagement i restaurationsvirksomhed som accessorisk virksomhed kan imidlertid ikke udstrækkes videre, end hensynet bag kommunens adgang til at varetage opgaven nødvendiggør. Dette hensyn skal som følge af ovenstående endvidere afvejes over for ikke blot konkurrencehensyn, men de øvrige forhold, der begrunder, at en kommune som udgangspunkt ikke kan varetage opgaver vedrørende handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed. Dette er baggrunden for, at der blandt andet stilles krav om, at varetagelsen af driften af restaurationsvirksomheden skal bortforpagtes på markedsmessige vilkår.